Version 16/03/2022

ROYAUME DE BELGIQUE

SERVICE PUBLIC FEDERAL INTERIEUR

Projet de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles et la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises

PHILIPPE, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

Sur la proposition de Notre Ministre de la de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique, et de l'avis de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS :

Notre Ministre de la de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique est chargée de présenter en Notre Nom aux Chambres législatives , le projet de loi spéciale dont la teneur suit:

CHAPITRE Ier – *Disposition générale*

Article 1.- La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

CHAPITRE II – *Modifications de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles*

Art. 2.- Dans l'article 24bis, §1er, alinéa 1er, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, modifié en dernier lieu par la loi spéciale du 27 mars 2006, le mot « 9bis » est remplacé par le mot « 8 ».

KONINKRIJK BELGIE

FEDERALE OVERHEIDSDIENST BINNENLANDSE ZAKEN

Ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen

FILIP, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische vernieuwing, en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze De Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische vernieuwing, is ermee belast het ontwerp van bijzondere wet, waarvan de inhoud hierna volgt, in Onze Naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen:

HOOFDSTUK I – *Algemene bepaling*

Artikel 1.- Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

HOOFDSTUK II – *Wijzigingen van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen*

Art. 2.- In artikel 24bis, §1, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, laatst gewijzigd door de bijzondere wet van 27 maart 2006, wordt het woord "9bis" vervangen door het woord "8".

Art. 3.- Dans l'article 24bis, §1er, alinéa 2, de la même loi spéciale, les mots « et à l'exception de la condition de nationalité à laquelle il doit être satisfait au plus tard lors de la remise des actes de présentation » sont ajoutés.

Art. 4.- Dans l'article 25, §1er, de la même loi, modifié en dernier lieu par la loi spéciale du 27 mars 2006, les mots « 9bis » sont chaque fois remplacés par les mots « 8 ».

Art. 5.- L'article 26quater, alinéa 2, de la même loi spéciale, inséré par la loi spéciale du 16 juillet 1993, est remplacé par ce qui suit :

« Le bureau principal de la circonscription électorale est présidé par le président du tribunal de première instance compétent pour le chef-lieu, ou, en cas de désistement de ce dernier, par le magistrat qui le remplace. Dans les circonscriptions électorales où ne se situe pas le siège d'un tribunal de première instance, le bureau principal est présidé par le président de la division du tribunal de première instance du chef-lieu ou, à son défaut, par le magistrat que le remplace. Dans les autres cas, le bureau principal de la circonscription électorale est présidé par le juge de paix compétent pour le chef-lieu, ou en cas de désistement de ce dernier, par un de ses suppléants suivant l'ordre d'ancienneté. ».

Art. 6.- Dans l'article 59, §2, de la même loi, modifié en dernier lieu par la loi spéciale du 27 mars 2006, le mot « 9bis » est remplacé par le mot « 8 ».

CHAPITRE III – *Modifications de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises*

Art. 7.- Dans l'article 12, §1er, alinéa 1er, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises, modifié en dernier lieu par la loi spéciale du 27 mars 2006, le mot « 9bis » est remplacé par le mot « 8 ».

Art. 8.- Dans l'article 12, §1er, alinéa 2, de la même loi, les mots « et à l'exception de la condition de nationalité à laquelle il doit être satisfait au plus tard lors de la remise des actes de présentation » sont ajoutés.

Art. 3.- In artikel 24bis, §1, tweede lid, van dezelfde bijzondere wet, worden de woorden «en met uitzondering van de nationaliteitsvoorwaarde waaraan uiterlijk bij de indiening van de voordrachtsakten voldaan moet zijn» toegevoegd.

Art. 4.- In artikel 25, §1, van dezelfde bijzondere wet, laatst gewijzigd door de bijzondere wet van 27 maart 2006, worden de woorden "9bis" telkens vervangen door de woorden "8".

Art. 5.- Artikel 26quater, tweede lid, van dezelfde bijzondere wet, ingevoegd door de bijzondere wet van 16 juli 1993, wordt vervangen als volgt:

«Het kieskringhoofdbureau wordt voorgezeten door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg bevoegd voor de hoofdplaats, of, bij zijn ontstentenis, door de magistraat die hem vervangt. In de kieskringen waar geen zetel van een rechtbank van eerste aanleg gevestigd is, wordt het hoofdbureau voorgezeten door de voorzitter van de afdeling van de rechtbank van eerste aanleg van de hoofdplaats of, bij zijn ontstentenis, door de magistraat die hem vervangt. In de andere gevallen wordt het kieskringhoofdbureau voorgezeten door de voor de hoofdplaats bevoegde vrederechter of, bij zijn ontstentenis, door één van zijn plaatsvervangers naargelang anciënniteit.».

Art. 6.- In artikel 59, §2, van dezelfde bijzondere wet, laatst gewijzigd door de bijzondere wet van 27 maart 2006, wordt het woord "9bis" vervangen door het woord "8".

HOOFDSTUK III – *Wijzigingen van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen*

Art. 7.- In artikel 12, §1, eerste lid, van de bijzondere wet van 12 augustus 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, laatst gewijzigd door de bijzondere wet van 27 maart 2006, wordt het woord "9bis" vervangen door het woord "8".

Art. 8.- In artikel 12, §1, tweede lid, van dezelfde bijzondere wet, worden de woorden «en met uitzondering van de nationaliteitsvoorwaarde waaraan uiterlijk bij de indiening van de voordrachtsakten voldaan moet zijn» toegevoegd.

Art. 9.- Dans l'article 13, alinéa 1er, de la même loi, modifié en dernier lieu par la loi spéciale du 27 mars 2006, le mot « 9bis » est remplacé par le mot « 8 ».

CHAPITRE IV – *Entrée en vigueur*

Art. 10. – Les articles 3 et 8 de la présente loi entre en vigueur le 1er octobre 2023.

Le Roi peut fixer une date d'entrée en vigueur antérieure à celle mentionnée à l'alinéa 1er.

Donné à

Art. 9.- In artikel 13, eerste lid, van dezelfde bijzondere wet, laatst gewijzigd door de bijzondere wet van 27 maart 2006, wordt het woord "9bis" vervangen door het woord "8".

HOOFDSTUK IV – *Inwerkingtreding*

Art. 10.- Artikelen 3 en 8 van deze wet treden in werking op 1 oktober 2023.

De Koning kan een vroegere datum van inwerkingtreding vastleggen dan die welke in het eerste lid vermeld wordt.

Gegeven te

PAR LE ROI :

La Ministre de la de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique,

VAN KONINGSWEGE:

De Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische vernieuwing,

Annelies VERLINDEN

Versie 03/03/2022

ROYAUME DE BELGIQUE

SERVICE PUBLIC FEDERAL INTERIEUR

Projet de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles et la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises

EXPOSE DES MOTIFS

Mesdames, Messieurs,

Commentaire des articles

Art. 2, 4, 6 et 7.
Dès lors que les articles 9 et 9bis du Code électoral ont été abrogés par l'article 23 de la loi du 14 avril 2009 'portant diverses modifications en matière électorale', il y a lieu de remplacer la référence faite aux articles 6 à 9bis de ce Code par une référence aux articles 6 à 8 de celui-ci.

Art. 3 et 8.
Il s'agit ici de modifier la date à laquelle certaines conditions d'éligibilité doivent être remplies.

Un bureau principal lors de l'arrêt définitif des listes peut par exemple écarter la candidature d'un candidat qui n'aura pas encore 18 ans le jour de l'élection mais pas vérifier la condition de nationalité.

Ainsi en 2019, des candidats non belges ont été présentés lors des élections régionales : lors de l'arrêt des candidatures, le bureau principal ne pouvait se prononcer sur la condition de nationalité et la candidature a été acceptée. In fine, les candidats ont bien obtenu la nationalité belge avant l'élection. Toutefois ceci pourrait mener à des dérives : ainsi un candidat non belge très connu pourrait figurer sur une liste et ne jamais obtenir la nationalité

KONINKRIJK BELGIE

FEDERALE OVERHEIDSDIENST BINNENLANDSE ZAKEN

Ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen

MEMORIE VAN TOELICHTING

Dames en heren,

Bespreking van de artikelen

Art. 2, 4, 6 en 7.
Men dient de verwijzing naar de artikelen 6 tot 9bis van het Kieswetboek te vervangen door een verwijzing naar de artikelen 6 tot en met 8, aangezien de artikelen 9 en 9bis van dat Wetboek zijn opgeheven bij artikel 23 van de wet van 14 april 2009 'houdende verscheidene wijzigingen inzake verkiezingen'.

Art. 3 en 8.
De datum waarop aan bepaalde verkiesbaarheidsvoorwaarden voldaan moet worden, moet gewijzigd worden.

Bijvoorbeeld bij de definitieve afsluiting van de lijsten mag een hoofdbureau de kandidaatstelling van een kandidaat die nog geen 18 jaar is op de dag van de verkiezing, weigeren, maar de nationaliteitsvoorwaarde mag niet gecontroleerd worden.

Zo werden er bij de gewestelijke verkiezingen in 2019 niet-Belgische kandidaten voorgedragen: bij de afsluiting van de kandidaatstellingen mocht het hoofdbureau zich niet uitspreken over de nationaliteitsvoorwaarde en werd de kandidaatstelling aanvaard. Uiteindelijk hebben de kandidaten de Belgische nationaliteit verkregen vóór de verkiezingen. Dit zou echter tot afwijkende situaties kunnen lei-

belge. Certes, il ne pourrait être déclaré élu par l'assemblée concernée mais les voix émises sur son nom profiteraient au parti en question. Ce qui ne semble pas correspondre au caractère démocratique qu'un scrutin doit respecter.

den: zo zou een zeer bekende niet-Belgische kandidaat op een lijst mogen staan, maar nooit de Belgische nationaliteit krijgen. Deze kandidaat zou door de betrokken assemblee niet verkozen verklaard kunnen worden, maar de desbetreffende partij zou wel profiteren van de stemmen die op zijn naam uitgebracht werden. Dergelijke situatie is niet in overeenstemming met het democratische karakter van een stemming.

Dans ce sens, il semble utile pour éviter des dérives :

- lors de l'élection de la Chambre de demander que la condition de domicile et la condition de nationalité soient respectées à une date antérieure à l'élection (par exemple, au plus tard au moment de la remise des candidatures) ; ceci nécessite une modification de l'art. 227 du Code électoral ;

- lors des élections régionales et communautaires de demander que la condition de nationalité soit respectée à une date antérieure à l'élection (par exemple, au plus tard au moment de la remise des candidatures) ; ceci nécessite une modification de la loi spéciale du 08/08/1980 (Parlement wallon et Parlement flamand), de la loi spéciale du 12/01/1989 (Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale) et de la loi ordinaire du 06/07/1990 (Parlement de la Communauté germanophone).

Teneinde afwijkende situaties te vermijden, lijkt het in dat opzicht nuttig om:

- bij de verkiezing van de Kamer te vragen dat aan de domicilie- en nationaliteitsvoorwaarde reeds voldaan is vóór de verkiezingsdatum (bijvoorbeeld ten laatste op het ogenblik van de indiening van de kandidaatstellingen); daartoe is een wijziging van art. 227 van het Kieswetboek vereist;

- bij de gewestelijke en gemeenschapsverkiezingen te vragen dat aan de nationaliteitsvoorwaarde reeds voldaan is vóór de verkiezingsdatum (bijvoorbeeld ten laatste op het ogenblik van de indiening van de kandidaatstellingen); daartoe is een wijziging vereist van de bijzondere wet van 08/08/1980 (Vlaams Parlement en Waals Parlement), de bijzondere wet van 12/01/1989 (Brussels Hoofdstedelijk Parlement) en de gewone wet van 06/07/1990 (Parlement van de Duitstalige Gemeenschap).

Art. 5.
Il s'agit ici de modifications relatives aux bureaux principaux de circonscription.

Vu la réforme de l'organisation judiciaire, il est également opportun de prendre en compte l'existence des divisions des tribunaux de 1ère Instance pour la désignation des présidents de ces bureaux principaux.

Art. 5.
Het gaat hier om wijzigingen betreffende de kieskringhoofdbureaus.

Gelet op de hervorming van de gerechtelijke organisatie, is het ook opportuun om voor de aanwijzing van de voorzitters van deze hoofdbureaus rekening te houden met de afdelingen van de rechtbanken van 1ste aanleg.

Telle est, Mesdames, Messieurs, la teneur du projet de loi que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à vos délibérations.

Dit is, Dames en Heren, de inhoud van het ontwerp van wet dat de Regering de eer heeft aan uw beraadslagingen voor te leggen.

La Ministre de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique,

De Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing,

Annelies VERLINDEN